

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Šárky Kamenické a soudců Mgr. Hany Řihové a Mgr. Lucie Pšeničkové ve věci **pozůstalosti po F [redacted] H [redacted]** narozeném [redacted], zemřelém dne 23. května 2015, posledně bytem [redacted] za účasti 1) [redacted] H [redacted], narozené [redacted] bytem [redacted] 2) B [redacted] H [redacted] narozené [redacted], bytem [redacted] a 3) J [redacted] H [redacted], narozené 2 [redacted] bytem O [redacted] pod bodem 2) a 3) zastoupených D [redacted] H [redacted], narozenou [redacted] jako zmocněnkyní, o návrhu I [redacted] L [redacted] narozené [redacted] 96, zastoupené JUDr. Tomášem Těmínem, advokátem se sídlem v Praze 2, Karlovo náměstí 28, **na odloučení pozůstalosti a na odvolání správce pozůstalosti a jmenování nového správce pozůstalosti**, o odvolání I [redacted] [redacted] proti usnesení Okresního soudu v Příbrami ze dne 13. června 2016 č. j. 25 D 643/2015-469

t a k t o :

Usnesení soudu prvního stupně se **potvrzuje**.

O d ů v o d n ě n í :

Shora citovaným usnesením Okresní soud v Příbrami (soudní komisařka Mgr. Kateřina Lukavská) rozhodl tak, že nevyhověl návrhu věřitelky I [redacted] L [redacted] na odloučení pozůstalosti (výrok I.) a dále zamítl návrh I [redacted] L [redacted] na odvolání správce pozůstalosti a jmenování nového správce pozůstalosti (výrok II.). Své rozhodnutí soud prvního stupně odůvodnil tím, že I [redacted] L [redacted] sice v řízení předložením dohody o půjčce osvědčila možnou existenci pohledávky vůči zůstaviteli, avšak z hlediska zákonných podmínek pro institut odloučení pozůstalosti nijak neosvědčila obavu z předlužení dědiců. Po zjištění skutečností vyplývajících z obsahu spisu a tvrzení věřitelky I [redacted] L [redacted] dospěl soud prvního stupně k závěru, že samotná skutečnost, že zůstavitel měl v rámci své podnikatelské činnosti uzavřeny smlouvy o úvěru, dědičky spolupracovaly na podnikatelské činnosti zůstavitele a pokračují v jeho podnikání prostřednictvím společnosti [redacted] neznamena, že dědičky mají dluhy a hrozí jim úpadek. Soud uzavřel, že rovněž nebylo zjištěno, že by správce pozůstalosti hradila dluhy své či dluhy dědiček z majetku pozůstalosti. Jde-li o návrh na jmenování správce pozůstalosti, soud shledal, že zůstavitelův věřitel není účastníkem řízení v té části pozůstalostního řízení, v níž jde o jmenování či odvolání správce pozůstalosti. Současně pak soud prvního stupně uzavřel, že neshledal zákonné podmínky pro odvolání jmenované správce pozůstalosti.

Proti tomuto usnesení podala I. L. včasné odvolání. V něm namítá, že řádně doložila existenci zůstavitelova dluhu ve výši 700.000,- Kč vůči odvolatelce. Dále prokázala obavu z předlužení dědiců s poukazem na okolnosti založení obchodní společnosti H. T., jejíž jednatelkou je v současné době dědička D. H. Odvolatelka vyslovila pořevědčení, že společnost byla založena z důvodu existence závazků vyvstávajících z podnikání a následně z důvodu nemoci zůstavitele, kdy se zůstavitel dostal do tíživé a nepříznivé finanční situace, hrozilo jeho předlužení, resp. také předlužení jeho dcer, Ji. H. a D. H., které byly a jsou součinné v podnikání zůstavitele a nelze jednoznačně vyloučit jejich finanční účast na podnikání zůstavitele. Jde-li o manželku zůstavitele, je odvolatelka přesvědčena, že prokázala její nepříznivou ekonomickou situaci tím, že si jinak nedokáže vysvětlit, z jakého důvodu nebylo na její pohledávce ničeho uhrazeno. Jde-li o správce pozůstalosti, poukázala odvolatelka na to, že soud se nedostatečně zabýval námitkou odvolatelky, že správce pozůstalosti nepostupuje stejně vůči všem účastníkům, čímž vzniká důvodná pochybnost o podjatosti správce pozůstalosti, resp. o tom, že není zachována nestrannost a rovnost v informacích a přístupu ke všem účastníkům řízení. V dalším podání pak odvolatelka doplnila, že správkyně pozůstalosti nepostupuje řádně při správě majetku, což měl soud přezkoumat. Tak by zjistil, že správkyně jednala v rozporu s řádnou správou majetku, když nemovitosti zůstavitele byly zcizeny za ceny, které neodpovídají ceně těchto nemovitostí.

D. H. jako dědička, zástupkyně dědiček a správkyně pozůstalosti ve svém vyjádření navrhla, aby rozhodnutí soudu prvního stupně bylo potvrzeno. Uvedla, že se zcela ztotožňuje s odůvodněním rozhodnutí soudu prvního stupně, včetně právního posouzení. Pohledávka věřitelky I. L. je co do základu více než spornou pohledávkou, neboť věřitelka (sestra manželky zůstavitele) změnila svůj dřívější postoj k tomuto právnímu vztahu. Není pravdou, že by založení společnosti zůstavitele bylo účelové. Do společnosti H. T. s.r.o. nebyl převeden žádný majetek, tento zůstal zůstaviteli. Důvodem založení společnosti byla možnost pokračovat v podnikatelské činnosti i v době zdravotní nezpůsobilosti zůstavitele. D. H. uvedla, že má zato, že funkci správce pozůstalosti vykonává řádně, zodpovědně.

Krajský soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal rozhodnutí soudu prvního stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, podle § 28 z.ř.s. a § 212 a § 212a odst. 1 a 5 o.s.ř. a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Soud prvního stupně (soudní komisařka) v odůvodnění svého rozhodnutí zcela správně reprodukoval skutečnosti vyplývající z obsahu spisu, které jsou významné pro rozhodnutí o nastolené otázce. Na odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně lze v této části proto zcela odkázat.

Lze proto stručně shrnout, že v dané věci probíhá řízení o pozůstalosti po zemřelém zůstaviteli F. H. Zůstavitel nezanechal závěť, dědičnou smlouvu, dovětek či jiné pořízení pro případ smrti, ani listinu o povolání správce pozůstalosti nebo vykonavatele závěti. Zanechal manželku B. H. a dvě dcery, D. H. a J. H. D. H. byla na základě usnesení ze dne 16. 7. 2015 a usnesení ze dne 24. 7. 2015 jmenována správkyní celé pozůstalosti. V průběhu pozůstalostního řízení I. L. přihlásila svou pohledávku vůči zůstaviteli z titulu dohody o půjčce ve výši 700.000,- Kč. Svou pohledávku v průběhu řízení doložila kopií smlouvy o půjčce ze dne 22. 2. 2016. Manželka a dcery zůstavitele v rámci pozůstalostního řízení nepopřely existenci

dohody o půjčce, avšak uvedly, že půjčka se mezitím stala darem, pohledávku věřitelky neuznaly.

Dosud zjištěné skutečnosti lze právně uzavřít tím, že jako dědičky ze zákona v první třídě dědiců přicházejí v úvahu pozůstalá manželka a dvě pozůstalé dcery rovným dílem. Dědičky dědictví neodmítly, splňují předpoklady pro dědění.

Za této situace se také odvolací soud zabýval návrhem I. L. aby bylo rozhodnuto o odloučení pozůstalosti. V návrhu na odloučení pozůstalosti I. L. uvedla, že obavu z předlužení spatřuje v situaci a okolnostech, za jakých byla založena obchodní společnost H. T., v níž byl zůstavitel společníkem, přitom na jeho podnikatelských aktivitách se podílely také jeho dcery. Má zato, že zůstavitel se dostal v důsledku závazků a v důsledku své nemoci do tíživé a nepříznivé finanční situace, kdy hrozilo jeho předlužení, „eventuálně také předlužení jeho dcer“, jejichž finanční účast na podnikání zůstavitele „nelze vyloučit“. Jde-li o manželku zůstavitele, má zato, že ekonomická situace manželky zůstavitele není dobrá, neboť jinak si nedokáže vysvětlit situaci, z jakého důvodu nebylo na pohledávce Iv. L. nic uhrazeno. Jiné důvody pro odloučení pozůstalosti I. L. v průběhu řízení neuvedla.

Podle § 1709 odst. 1 občanského zákoníku věřitel, který osvědčí obavu z předlužení dědice, může před tím, než soud potvrdí nabytí dědictví, navrhnout, aby pozůstalost zůstala odloučena od jmění dědice a byla spravována jako oddělené jmění. Soud návrhu nevyhoví, je-li zřejmé, že k obavě není důvod.

Odvolací soud dospěl k závěru, že soud prvního stupně toto zákonné ustanovení zcela správně vyložil a zcela správně aplikoval na zjištěné skutečnosti v tomto řízení.

Jak správně uvedl soud prvního stupně, věřitel doloží zůstavitelův dluh tehdy, jestliže z listin, které předloží, je alespoň pravděpodobné, že mu vznikne pohledávka za zůstavitelem, která dosud nezanikla.

Soud prvního stupně také správně konstatoval, že pro závěr o doložení zůstavitelova dluhu není rozhodující, zda pohledávka byla dědici uznána. Předložila-li věřitelka v dané věci listinu, z níž vyplývá, že dne 22. 2. 2016 mohla být uzavřena smlouva o půjčce věřitelky a zůstavitele, tato listina zjevně nebyla výslovně popřena dědičkami, nýbrž dědičky namítají, že v mezidobí došlo ke skutečnostem, pro které se půjčka stala darem, pak ve smyslu výše uvedeného lze uzavřít, že v dané věci v rovině pravděpodobnosti nelze vyloučit, že zde může existovat tvrzená pohledávka věřitelky za zůstavitelem.

Z hlediska splnění předpokladů pro odloučení pozůstalosti však není rozhodující jen doložení zůstavitelova dluhu, nýbrž je potřeba, aby věřitel doložil také obavu z předlužení dědice (dědiců).

Skutečnosti vedoucí k závěru o splnění této zákonné podmínky osvědčí věřitel tím, že bude alespoň věrohodně tvrdit takové konkrétní skutečnosti, které mohou vést k závěru, že dědic (dědicové) je zatížen takovými dluhy, které vzhledem k daným okolnostem reálně ohrožují dědice předlužením. Z hlediska tohoto zákonného předpokladu tedy není vůbec podstatné, zda byl zadlužen sám zůstavitel, nýbrž, jaká je dluhová situace dědiců, a to, jde-li o jiné dluhy, než eventuálně zatěžující dědictví, jejichž existence by mohla ohrozit uspokojení dluhů věřitelů zůstavitele. Z obsahu spisu nelze bez dalšího uzavřít, že by byly známy nějaké

konkrétní dluhy v úvahu přicházejících dědiček, ke dni rozhodnutí nejsou vedeny v insolvenčním rejstříku, aby bylo možné uzavřít, že hrozí úpadek.

Odvolatelka pak ve svých podáních žádné konkrétní tvrzení zakládající důvodnou obavu z předlužení rovněž nepřinesla.

Bez dalšího nelze v tomto smyslu dovozovat nic z pouhé odvolatelkou tvrzené hrozby „eventuálního“ předlužení dcer zůstavitele, tedy z tvrzení založeného na nekonkretizované „součinnosti“ dcer na podnikání zůstavitele s tím, že finanční účast dcer na podnikání zůstavitele „nelze vyloučit“. Přitom nebylo nic konkrétního tvrzeno ani o dlužích z podnikání, které by eventuálně zavazovaly i dcery zůstavitele.

Na existenci zadlužení manželky zůstavitele nelze usuzovat z pouhého tvrzení o tom, že odvolatelka jinak „nedokáže vysvětlit situaci, z jakého důvodu nebylo na její pohledávce do dnešního dne ničeho uhrazeno“, to platí zvláště za situace, že manželka zůstavitele pohledávku neuznává s námitkou, že následně došlo ze strany věřitelky k daru.

V dané věci tedy soud prvního stupně zcela správně uzavřel, že odvolatelka nijak neosvědčila existenci dluhů dědiců, v jejichž důsledku by zde byla obava z předlužení dědiců. Nejsou tak splněny zákonné podmínky pro nařízení odloučení pozůstalosti ve smyslu ustanovení § 1709 odst. 1 občanského zákoníku.

V této procesní situaci pak odvolací soud přezkoumal také rozhodnutí soudu prvního stupně, pokud byl zamítnut návrh odvolatelky na odvolání správce pozůstalosti a jmenování nového správce. V souladu se závěry soudu prvního stupně lze uzavřít, že, jde-li o jmenování správce pozůstalosti, případně jeho odvolání, jde o řízení, jehož se zásadně účastní jen účastníci uvedeni v § 110 a § 114 a § 115 z.ř.s. V dané procesní situaci, kdy nebyl shledán důvodným návrh na odloučení pozůstalosti, není zůstavitelův věřitel účastníkem řízení, jde-li o jmenování a odvolání správce pozůstalosti. Návrhu věřitele na odvolání správce pozůstalosti a jmenování nového správce pozůstalosti z tohoto důvodu nelze vyhovět.

Skutečnosti uváděné odvolatelkou ohledně výkonu správy pozůstalosti (zejména jde-li o prodej pozůstalosti) mohou pozůstalostnímu soudu sloužit jen jako určitý podnět k posouzení, zda správa pozůstalosti probíhá řádně a není třeba přijímat jiná opatření, přitom pozůstalostní soud zvažuje právní úpravu nakládání s pozůstalostí při správě podle § 1679 odst. 1 a 2 občanského zákoníku. Domáhat se však vlastním návrhem změny správce pozůstalosti není v této fázi řízení věřitel oprávněn.

K námitkám odvolatelky lze navíc uvést, že z hlediska možné odpovědnosti dědiců za dluhy zůstavitele bude rozhodující reálná cena dědictví (bude-li odpovědnost dědiců za dluhy omezena v důsledku soupisu pozůstalosti), nikoli cena, se kterou případně dědicové souhlasili při prodeji části pozůstalosti v průběhu pozůstalostního řízení.

Z výše uvedeného vyplývá, že odvolací soud shledal, že rozhodnutí soudu prvního stupně je zcela správné, proto rozhodnutí postupem podle § 219 o.s.ř. potvrdil.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí je možné podat dovolání, jestliže rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je

dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak, a to ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí u Okresního soudu v Příbrami.

V Praze dne 2. září 2016

JUDr. Šárka Kamenická, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Petra Tkáčiková